

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 741/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Dr. Tiborom Šafárikom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 160/2013 z 20. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 160/2013 z 20. februára 2014 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4 C 187/2009-207 zo 4. júla 2013 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ ako žalobca domáhal uloženia povinnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) zaplatiť mu sumu 5 996,27 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktorá vznikla jeho právnomu predchodcovi [REDAKOVANÉ] v príčinnej súvislosti s trestnoprávnym konaním žalovaného.

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom z 20. februára 2014 na základe odvolania sťažovateľa potvrdil rozsudok okresného súdu zo 4. júla 2013 a so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu sa v plnom rozsahu stotožnil.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu z 20. februára 2014 dovolanie „s odôvodnením, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (lebo rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný vzhľadom na jeho nedostatočné odôvodnenie a odvolací súd nereagoval na podstatné argumenty jeho odvolania)“, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 862/2015 z 21. septembra 2016 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol ako neprípustné a uviedol: «Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle ustanovení O.s.p. účinného do 30. júna 2016.» Prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu v danej veci mohla byť založená len danosťou niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré však sťažovateľ netvrdil a ani najvyšší súd nezistil.

5. Sťažovateľ v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie namieta arbitrárnosť skutkových a právnych záverov v napadnutom rozsudku krajského súdu z 20. februára 2014 a jeho nedostatočné odôvodnenie.

6. Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že rozsudkom krajského súdu z 20. februára 2014 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší napadnutý rozsudok a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

10. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

11. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 20. februára 2014, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu zo 4. júla 2013.

12. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 20. februára 2014 a uznesenie najvyššieho súdu z 21. septembra 2016, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné a ktoré bolo doručené sťažovateľovi 6. októbra 2016, považoval za zachovanú lehotu na podanie sťažnosti [porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika z 12. 11. 2002, sťažnosť č. 46129/99] a predbežne posúdil možnosť porušenia označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu z 20. februára 2014.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má

právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

14. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

16. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

17. Ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom

súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj ESLP, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

18. Ústavný súd pre účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z 20. februára 2014 (v spojení s rozsudkom okresného súdu zo 4. júla 2013, ktorý bol rozsudkom krajského súdu potvrdený) z hľadiska ústavnej udržateľnosti jeho záverov, resp. z hľadiska dostatočného odôvodnenia v príčinnej súvislosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv, a konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci vrátane odvolacej argumentácie sťažovateľa a svoje závery dostatočne odôvodnil, keď stotožniac sa v plnom rozsahu so závermi okresného súdu uviedol:

„Súd prvého stupňa správne zistil, že žalobca po smrti svojho otca [REDAKOVANÉ], ktorému vznikol nárok na náhradu škody sa stal jeho právnym nástupcom. Právnym nástupcom [REDAKOVANÉ] sa však stal aj jeho vnuk [REDAKOVANÉ], išlo o náhradu škody právneho predchodcu žalobcu a [REDAKOVANÉ], teda [REDAKOVANÉ]. Žalobca skutočne nemohol priamo žiadať pre seba náhradu škody, resp. plnenie bez príslušnej zmeny žalobného návrhu. V prejednáwanej veci išlo pohľadávku právneho predchodcu žalobcu a súd nemal oprávnenie nahrádzať dedičské konanie. Čo do zmeny žalobného petitu, tak ako to navrhol žalobca v odvolacom konaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu,

túto zmenu zobral späť. Preto odvolací súd rozhodoval o pôvodnom návrhu. Pokiaľ by skutočne súd vyhovel žalobe a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.993,27 Eur s prisl., stal by sa žalobca výlučným vlastníkom uvedenej pohľadávky napriek tomu, že právnym nástupcom po jeho otcovi je aj jeho vnuk [REDACTED]. Žalobca nie je skutočne sám aktívne legitimovaný na podanie žaloby o zaplatenie vyššie uvedenej sumy.

Žalobca v doplnení odvolania odvolacej lehoty tvrdil, že pohľadávka bola žalobcovi darovaná. Túto skutočnosť však žalobca v priebehu celého konania netvrdil a ohľadom tohto ani v odvolacom konaní nepredložil žiadne dôkazy. Preto toto tvrdenie žalobcu považuje odvolací súd za účelové.

Súd prvého stupňa vo veci správne zistil skutkový stav, dokazovanie nevykazuje ani iné vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa svoje rozhodnutie i riadne právne odôvodnil a jeho odôvodnenie zodpovedá i kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. “

19. Ústavný súd zároveň konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu z 20. februára 2014 netrpí ani nedostatkami, pre ktoré bol nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 232/2012-36 z 3. októbra 2012 skorší rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 151/2010 zo 17. januára 2012, ktorým bol potvrdený skorší rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 C 187/2009 z 30. septembra 2010, zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

20. Ústavný súd preto nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku krajského súdu z 20. februára 2014 v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu, odmietol jeho sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2016